

LÚBRICUS, 'relliscós, llisquent, llefiscós'. Són llocs de naturalesa humida, o paratges per on s'escolen aigües o altres líquids.

*Torrent Llòbrec*, a l'alt Berguedà, prop de Gavarrós, te. Brocà, entre Bagà i la Pobla de Lillet: ja *Torrente Lubrico* en un doc. de 1062 (Serra V., *Pinós Mtpl.* III, 105).

#### Coma-Llòbrega

1) En el Baix Rosselló: a. 988: *Coma Lobrega* prop de Baó, en les afr. d'aquest poble, citat entre Baixàs i Bula (vall que prop de St. Esteve desemboca a la Tet per l'esq.), cit. junt amb el gual de la Tet, dit de *Tiraculs*: doc. del *Cart.* de Cuixà (Moreau, XIV, 64; Abadal, *Eixalada*, 212; també citat en *InuLC*. 124, i amb una forma *Coma Logreba*, que més aviat sembla variant metatètica que err. de còpia; 1149: *Coma Llobrega* (*InuLC*, 595).

2) A Osona, te. Folgueroles: en doc. de 1232: «in parrochia Ste. Marie de Falgerolis, in loco nominato apud *Cumbam Lubricam*» (CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 20 413).

Dos llocs de nom *Vall-llobrega* (segurament, accentuat a la *ó*), a l'Urgellet:

3) Un havia de ser prop de la r. d'Andorra, sembla ja en territori andorrà, i tocant amb Xovall, i el Runer, afl. esq. de la Valira, que marca la frontera amb l'Urgellet; 1119-51: «in valle Andorra in ape. Sti. Stephani, in lo. q. voc. Egordan, sive ipsum Vilar; afr. I in ipsa portella de *Exoval*, ipso Badel, III, in *valle Lubrica*, IV *Riuner*» (*Cart.* Tavèrnoles 133.23); 30 1120 o 1170: *Valle Lubrica*, afr. oposada a Xovall (*Cart.* id n. 3); 1223: *V. Lubrica* (*Cart.* Andorra II); 1253: *Val Lobrega* (ib. II, 106.10F.).

Dels tres docs. següents es dedueix que és en te. St. Julià de Lòria., que afronta amb Fontaneda, i toca amb les fonts de Caborreu (*Chapreo*): en dos docs. de 1259: *Val Lubrica* (ib. II, 109.7, 110.10); i 1260: *Valdobrega* (ib., p. 111.1f.) amb una *d*, que més aviat pot ser err. tip. o cop., que diferenciació de *l-l*.

4) Ha de ser uns 25 k. més al S., i sembla a la dr. del Segre. Repetit en *Spill* de Castellbò, a. 1518 (P<sup>e</sup> 12v. i 13r: com afr. S. de Noves, el 2n. cop *Val Lebrega* (però en aquest text abunda l'err. *e* per *o*): «lo terme del lloc de Noves, afr. S. exint --- de Segre, puja per lo torrent amunt de *Vall Lobrega* fins --- lo camí --- de Noves a Organyà».

5) La Cova *Llúbriga*, te. Rasquera (esq. de l'Ebre) (1936, XIII, 91.16). És clar que les coves, quan són grans, són generalment humides, i per tant relliscoses. El nom ha de ser antic, perquè la *ü* denota pertorbació aràbiga en una forma mossàrab; i és sabut que en aquesta zona els moriscos i moros sovint habitaren en coves o hi establiren fortins.

6) A Mallorca: Caló, platja i comellar de Na *Llòbriga*, en te. de Capdepera, a la costa, no lluny

de Cala-ratjada, oit *sa llobriga*, 1964 i 1969 (XLI, 184.1, 186.26). A tort amb *ò* en el Masc. 12F5. Ja en el m. Despuig, S. XVIII, que hi posa «*Libreret de Lobrega*»: potser, entenent un lloc on posen un *llibrell* o *gibrell* per replegar els degotissos d'una deu o sostre de balma, usats per fer-hi aiguada als mariners.

En alguns parònims l'origen del nom és menys clar. En el Maestrat registro un *Bosc d'en Llobres* (*bōzdenllobres* XXVIII, 139.19), en els boscosos vessants del terme de La Serratella. Com que hi ha allí molts noms d'herència mossàrab, i com que sovint el sòl dels boscos és humit i lliscós, bé hi podria haver aquí l'adj. LUBRICUS suposant que *boskoslóbreqs* passés a *-kól-l- -kold-* i s'hi emmudís el *-q-*: com en *alambí* < *al-anbiq*, *tabà* < *tabaq*: complicada combinació. ¿No seria més simple i convincent veure-hi una etim. celtoide com la conjecturada per a *Vall-llobre*?

*Font de la Llubreta* (*lubrējā*), te. Capellades, a l'esq. de l'Anoia, m'ho comunicava l'erudit igualadí Borràs i Quadres (1965). No deu tenir res a veure amb LUBRICUS ni amb els noms *Llubriquet* i *Llebre* de la Vall de Boí (veg. *TVBoí*, s.v.) més aviat d'un NP germànic com *Jofresa* < GER-FREDA, *Puig-Olivesa* < P. HILDEBAIDE; *Llofriu* LEUFREDI; doncs: FONTE HILDEBAID(A) (amb *-r-* repercutiva) més aviat que HILDE-FREDA.

Noms on és improbable o se'ns fa increïble que sigui LUBRICUS l'ètimon veritable.

De VALL-LLOBRE ja ho vaig dir en *E.T.C.* I, 220.55; *EntreDL.* II, 196; *Btr.z.Nfg.* 1973, 27; *DECH* III, 679-83, 682b29-42, i *DECat.*, v, 234, a23-25 i n. 1. Trobant increïble que aquesta terminació *-bre* pugui resultar fonèticament de *Lòbrega*, m'he inclinat sempre a creure'l d'origen pre-romà i potser cèltic.

Es tracta de dos llocs homònims.

1) A Cerdanya Prats de *ballòbra*, prada vora la Ribera de Targasona, en el límit entre Llúvia i Estavar, amb les deus que hi neixen (anotat a Angostrina 1959) (XXIII, 108.19). Diu Pere Vidal (*Guide des Pyr-Or.*, p.358): «les eaux ferrugineuses de la *Bullobre* qui émergent de la montagne d'Estavar sur la rive droite du Torrent d'Estagouge, source connue sous le nom de *Font de Llúvia*». Aquí la inversemblança de l'etim. VALLIS LUBRICA es duplica pel fet de no ser nom d'una vall, ni coma, ni torrent, sinó una extensa prada i unes deus.

2) El de l'alta vall de Camprodon sí que, tot essent un llogaret, és en una valleta ben marcada, ocupada per les cases d'aquest veïnat. Pron. *ballòbra* (amb *bə*, no *ba-* i amb *-ə* final, sense res més). Desemboca a l'esq. del Ter en te. de Setcases, provinient dels cims de Costabona; però més que la